

Civilutskottets betänkande 2025/26:CU41

Undantag från krav enligt art- och habitatdirektivet vid vattenkraftens omprövning

---

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i miljöbalken. Lagändringarna innebär ändrade bestämmelser av betydelse för avvägningen mellan, å ena sidan, behovet av åtgärder som förbättrar vattenmiljön och, å andra sidan, behovet av en effektiv nationell tillgång till vattenkraftsel vid fastställande av moderna miljövillkor för vattenkraftverk och dammar. Vid omprövning för moderna miljövillkor blir det möjligt att sänka kraven på miljöanpassning för dessa verksamheter. Vidare får regeringen ett utvidgat bemyndigande att meddela föreskrifter om undantag från förbuden att försämra vattenmiljön och äventyra möjligheten att uppnå den kvalitet vattnet ska ha enligt en miljökvalitetsnorm.

Syftet med förslagen är att säkerställa att det utrymme som art- och habitatdirektivet ger att ta särskild hänsyn till verksamheter som har ett väsentligt allmänintresse används fullt ut. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandena.

I betänkandet finns fyra reservationer (S, V, C, MP).

Behandlade förslag

Proposition 2025/26:202 Undantag från krav enligt art- och habitatdirektivet vid vattenkraftens omprövning.

13 yrkanden i följdmotioner.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Regeringens lagförslag	5
Uppföljning och återredovisning av de nya reglerna	9
Vattenkraftens förutsättningar	11
Reservationer	14
1. Regeringens lagförslag, punkt 1 (V, MP)	14
2. Uppföljning och återredovisning av de nya reglerna, punkt 2 (S)	15
3. Vattenkraftens förutsättningar, punkt 3 (C)	16
4. Vattenkraftens förutsättningar, punkt 3 (MP)	18
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	20
Propositionen	20
Följdmotionerna	20
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	22

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i miljöbalken.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:202 och avslår motionerna

2025/26:3999 av Andreas Lennkvist Manriquez m.fl. (V) och

2025/26:4047 av Emma Nohrén m.fl. (MP) yrkande 1.

Reservation 1 (V, MP)

2. Uppföljning och återredovisning av de nya reglerna

Riksdagen avslår motion

2025/26:4009 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkandena 1–3.

Reservation 2 (S)

3. Vattenkraftens förutsättningar

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:4040 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkandena 1–5 och

2025/26:4047 av Emma Nohrén m.fl. (MP) yrkandena 2–4.

Reservation 3 (C)

Reservation 4 (MP)

Stockholm den 19 maj 2026

På civilutskottets vägnar

Andreas Lennkvist Manriquez

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Andreas Lennkvist Manriquez (V), Mikael Eskilander (SD), Joakim Järrebring (S), David Josefsson (M), Leif Nysmed (S), Roger Hedlund (SD), Lars Beckman (M), Denis Begic (S), Rashid Farivar (SD), Anna-Belle Strömberg (S), Jennie Wernäng (M), Larry Söder (KD), Alireza Akhondi (C), Björn Tidland (SD), Amanda Palmstierna (MP), Markus Kallifatides (S) och Patrik Karlson (L).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2025/26:202 Undantag från krav enligt art- och habitatdirektivet vid vattenkraftens omprövning. I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Fyra motioner med 13 yrkanden har väckts med anledning av propositionen. Förslagen i följdmotionerna finns i bilaga 1.

Utskottets överväganden

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag som syftar till att säkerställa att vattenverksamheter för produktion av vattenkraftsel vid omprövning för moderna miljövillkor prövas mot rätt kravnivå och att det utrymme som EU-rätten ger att vid miljöanpassning av verksamheterna säkra en fortsatt nationell effektiv tillgång till vattenkraftsel ska användas fullt ut. Riksdagen avslår motionsyrkanden om avslag på propositionen.

Jämför reservation 1 (V, MP).

Propositionen

Bakgrund

Tillståndsmyndigheten saknar i dag möjlighet att, vid en omprövning av ett tillstånd för moderna miljövillkor, använda sig av det utrymme till mindre stränga krav som art- och habitatdirektivet medger vid miljöanpassning av vattenverksamheter för produktion av vattenkraftsel. Förslagen i propositionen syftar till att säkerställa att tillståndsmyndigheten har en sådan möjlighet och att det utrymme till mindre stränga krav som art- och habitatdirektivet medger kan utnyttjas fullt ut vid omprövning för moderna miljövillkor av tillstånden till dessa verksamheter.

Förslagen i propositionen

Det bör vara möjligt att i vissa fall sänka kravnivån i samband med omprövning för moderna miljövillkor

Regeringen föreslår att tillståndsmyndigheten vid omprövning för moderna miljövillkor av tillstånd till en verksamhet som har ett väsentligt allmänintresse ska ha möjlighet att i vissa fall avstå från att förena tillståndet med de bestämmelser och villkor som behövs för att säkerställa att verksamheten inte skadar ett Natura 2000-område. Ett sådant beslut ska endast få fattas efter regeringens tillåtelse. Om tillståndsmyndigheten finner att det finns förutsättningar att avstå från att besluta om sådana bestämmelser och villkor ska myndigheten med ett eget yttrande överlämna frågan till regeringen för prövning.

Undantag från Natura 2000-krav även vid omprövning för moderna miljövillkor

I 24 kap. 10 § miljöbalken anges ramarna för omprövningen för moderna miljövillkor. Av paragrafen följer att tillståndsmyndigheten är skyldig att besluta om de bestämmelser och villkor som behövs för att verksamheten inte ska hindra att de krav som följer av EU-rätten kan följas eller, när detta inte är möjligt, återkalla tillståndet. Art- och habitatdirektivet är en av de EU-rättsakter som innehåller krav som påverkar vilka bestämmelser och villkor som kan behöva beslutas vid en omprövning för moderna miljövillkor.

Enligt 7 kap. 29 § miljöbalken får tillståndsmyndigheten, under vissa förutsättningar och efter regeringens tillåtelse, lämna tillstånd till verksamheter eller åtgärder som riskerar att skada ett Natura 2000-område. Bestämmelserna till skydd för sådana områden i 7 kap. 28 a–29 b §§ utgår från att det är fråga om en ny verksamhet eller åtgärd, eller ändring av en verksamhet, och att verksamhetsutövaren är skyldig att söka Natura 2000-tillstånd. Bestämmelserna är däremot inte tillämpliga när det endast är fråga om att ompröva ett tillstånd för en befintlig verksamhet. Det innebär att det i dag saknas en bestämmelse i miljöbalken som tillåter undantag från kraven i art- och habitatdirektivet. Samtidigt som en sådan ordning säkerställer höga krav vid miljöanpassning av enskilda verksamheter innebär den en risk för att viktiga funktioner, såsom upprätthållande av effektbalans och driftssäkerhet, går förlorade.

För att undvika risken för negativ påverkan på elsystemet och säkerställa att det vid omprövning för moderna miljövillkor ska finnas möjlighet att utnyttja det utrymme till undantag som art- och habitatdirektivet medger anser regeringen att det bör införas en sådan möjlighet till undantag. Regleringen bör utformas så att den ger utrymme för tillståndsmyndigheten att vid omprövning för moderna miljövillkor underlåta att besluta om bestämmelser och villkor som skulle behövas för att verksamheten inte ska riskera att skada ett Natura 2000-område när de förutsättningar för undantag som följer av EU-rätten är uppfyllda. Förslaget innebär inte en utvidgning av kravet på miljöanpassning i förhållande till art- och habitatdirektivets krav, utan enbart lättnader för de verksamheter som omfattas av den här föreslagna bestämmelsen om undantag i vissa fall.

Regeringen anser inte att förslaget bör kompletteras med ett krav på någon specifik miljöbedömning som avses i 6 kap. miljöbalken. Hittillsvarande reglering ger enligt regeringen ett tillräckligt utrymme för tillståndsmyndigheten att vid behov kräva att verksamhetsutövaren lämnar in det underlag som behövs för att säkerställa att samtliga frågor som är relevanta för prövningen är tillräckligt belysta. Det har inte heller i övrigt framkommit något som indikerar att ansökningar om omprövning för moderna miljövillkor avgörs på bristfälligt underlag eller utan att berörda aktörer fått komma till tals. Därmed saknas skäl att ställa krav på en specifik miljöbedömning som avses i 6 kap. miljöbalken.

Regeringen poängterar vidare att befintlig elproduktion som huvudregel ansågs vara förenlig med de krav som följer av ett Natura 2000-område när reglerna om skydd för sådana områden infördes i miljöbalken 2001. Antalet omprövningar när verksamheten riskerar att påverka ett Natura 2000-område så att undantagsmöjligheten behöver tillämpas bör enligt regeringen därmed vara lågt.

Regeringens tillåtelse och förfaranderegler

Undantag från Natura 2000-krav kräver i dag regeringens tillåtelse. Som skäl för detta anges i förarbetena till bestämmelserna de stränga förutsättningar som ska vara uppfyllda för att få tillåta en verksamhet som kan skada ett Natura 2000-område (alternativ saknas, tvingande orsaker av ett väsentligt allmänintresse finns och kompensationsåtgärder måste vidtas). Motsvarande skäl gör sig enligt regeringen gällande även vid tillämpning av undantag inom ramen för en omprövning.

När tillståndsmyndigheten finner att det finns förutsättningar att besluta om bestämmelser och villkor med stöd av den föreslagna nya bestämmelsen i 24 kap. miljöbalken bör den, på motsvarande sätt som i dag gäller för frågor som regleras i miljöbalken som kräver regeringens tillåtelse, vara skyldig att med eget yttrande överlämna frågan till regeringens prövning. Regeringen bedömer att en mer detaljerad reglering många gånger kan innebära en ökad tydlighet, samtidigt finns det också en risk för ökad tidsåtgång. Dessa frågor bör enligt regeringen avgöras av tillståndsmyndigheten med utgångspunkt i vad som är lämpligt i den enskilda processen, på motsvarande sätt som vid tillämpning av 7 kap. 29 § miljöbalken.

Utvidgning av bemyndigandet att meddela föreskrifter om undantag

Regeringens förslag innebär att regeringen ska få meddela föreskrifter om undantag från kravet på att vid prövning av ett nytt tillstånd och vid omprövning av ett tidigare meddelat tillstånd för en befintlig verksamhet besluta om de bestämmelser och villkor som behövs för att säkerställa att verksamheten inte orsakar en otillåten försämring av vattenmiljön eller äventyrar möjligheten att uppnå den kvalitet vattnet ska ha enligt en miljökvalitetsnorm.

För att det ska vara möjligt för tillståndsmyndigheten att besluta om bestämmelser och villkor som äventyrar möjligheten att följa ett särskilt kvalitetskrav i en miljökvalitetsnorm till skydd för ett Natura 2000-område behöver den ges möjlighet att under vissa förutsättningar avvika från kraven i 5 kap. 4 § andra stycket miljöbalken. Regeringen saknar i dag bemyndigande att införa en bestämmelse om detta. Bemyndigandet i 5 kap. 6 § miljöbalken bör enligt regeringen därför utvidgas till att även omfatta undantag från kraven i 5 kap. 4 § andra stycket miljöbalken.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2026. Några övergångsbestämmelser bedöms inte behövas.

Regeringen framhåller att det är angeläget att de nya bestämmelserna får ett snabbt genomslag i de enskilda prövningarna för moderna miljövillkor och kan tillämpas även i mål som vid ikraftträdandet pågår i en mark- och miljödomstol. Förslagen innebär inga nya skyldigheter för enskilda.

Konsekvenser om inga ändringar görs

Om de föreslagna ändringarna inte genomförs sker omprövningarna utan möjligheten att tillämpa undantagsmöjligheten i art- och habitatdirektivet för de verksamheter som prövas. Eftersom undantaget bara kan bli aktuellt när verksamheten måste genomföras av tvingande orsaker som har ett väsentligt allmänintresse bedömer regeringen att förslagen i första hand har betydelse för de vattenkraftverk och dammar som är av störst betydelse för en effektiv nationell tillgång till vattenkraftsel och som påverkar Natura 2000-områden. Om dessa vattenkraftverk och dammar inte kan undantas från kraven när förutsättningarna för det är uppfyllda, riskerar det enligt regeringen att leda till en påverkan på bl.a. elproduktion och reglerförmåga. Skillnaden mellan alternativen att förslaget genomförs och att inga ändringar görs bedöms dock vara liten eftersom frågan om undantag från den generella kravnivån i art- och habitatdirektivet endast aktualiseras i ett fåtal fall.

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:3999 av Andreas Lennkvist Manriquez m.fl. (V) yrkas avslag på propositionen. Motionärerna poängterar att regeringen i olika omgångar pausade omprövningsprocessen till den 1 juli 2025, vilket även ledde till skarp kritik från EU-kommissionen. I juni 2025 genomförde regeringen förordningsändringar efter vattenkraftsbranschens ensidiga önskningar vilket enligt motionärerna urholkade regelverkets miljöhänsyn. Propositionen tar ytterligare steg för att göra undantag från art- och habitatdirektivets krav och minimera kraven för att skydda Natura 2000-områden. Med propositionen försvagas enligt motionärerna skyddet av hotade arter och levande vattendrag till förmån för vattenkraftsbranschens önskemål.

I kommittémotion 2025/26:4047 av Emma Nohrén m.fl. (MP) yrkande 1 begärs att riksdagen avslår propositionen. Motionärerna betonar att den tidigare nationella planen för miljöanpassning av vattenkraften balanserade elsystemets behov med behovet av miljöanpassning. I propositionen vill regeringen göra det möjligt att slopa miljökrav på vattenkraften i skyddade områden utan miljökonsekvensbeskrivning och risken är att lokala bestånd av lax, och öring slås ut. Det finns redan i dag möjlighet att göra undantag från art- och habitatdirektivet (artikel 6.4) och motionärerna avvisar regeringens samtliga förslag till tillägg och ändringar i miljöbalken.

Utskottets ställningstagande

Omprövningarna av vattenkraft för moderna miljövillkor är sedan den 1 juli 2025 åter igång. Det är enligt utskottet viktigt att det i omprövningarna råder en rimlig avvägning mellan behovet av en bättre vattenmiljö och behovet av en effektiv nationell tillgång till vattenkraftsel. Utskottet vill särskilt framhålla vattenkraftens mycket viktiga roll i det svenska elsystemet. Ett effektivt nyttjande av vattenkraften är avgörande för att Sverige ska klara klimatomställningen och öka elektrifieringen. Flera av landets vattenkraftsanläggningar har vidare en stor betydelse för elberedskapen.

En viktig utgångspunkt för regelverket om moderna miljövillkor är att bestämmelser och villkor för vattenkraftverk och dammar vid omprövning ska utformas så att man uppnår största möjliga nytta för vattenmiljön och nationell effektiv tillgång till vattenkraftsel. En förutsättning för detta är att EU-rättens möjligheter till undantag och lägre ställda krav utnyttjas fullt ut. Utskottet anser därför, liksom regeringen, att det bör vara möjligt att i vissa fall sänka kravnivån i samband med omprövning för moderna miljövillkor.

Mot denna bakgrund, och av de skäl som i övrigt anförs i propositionen, föreslår utskottet att riksdagen antar regeringens lagförslag och avslår motionerna 2025/26:3999 (V) och 2025/26:4047 (MP) yrkande 1.

Uppföljning och återredovisning av de nya reglerna

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden med förslag om att regeringen ska återredovisa för riksdagen hur undantagsbestämmelserna tillämpas, följa upp kompensationsåtgärderna samt ge myndigheter i uppdrag att ta fram nationell vägledning och metodstöd.

Jämför reservation 2 (S).

Motionen

I kommittémotion 2025/26:4009 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att regeringen ska säkerställa att undantagsbestämmelserna tillämpas efter individuella proportionalitetsbedömningar och på tillräckliga beslutsunderlag samt att regeringen återkommande ska redovisa för riksdagen hur undantagsbestämmelserna tillämpas och vilka konsekvenser det får. I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör ge berörda myndigheter i uppdrag att ta fram nationell vägledning samt metodstöd för tillämpningen av undantagsbestämmelserna. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör följa upp om aktuella kompensationsåtgärder är effektiva och medför faktisk miljönytta.

Propositionen

I propositionen föreslås bl.a. en ny bestämmelse i miljöbalken, 24 kap. 10 a §. Den bestämmelsen gäller vid omprövning av vattenverksamhet för moderna miljövillkor (11 kap. 27 § miljöbalken). Ändringen innebär att det under vissa förutsättningar blir möjligt att sänka kraven på miljöanpassning. Sist i den nya paragrafen anges det under vilka förutsättningar man får underlåta att besluta om de bestämmelser och villkor som behövs med hänsyn till skyddet för miljön i ett Natura 2000-område:

1. Det måste saknas alternativa lösningar,
2. Verksamheten måste genomföras av tvingande orsaker som har ett väsentligt allmänintresse, och
3. De åtgärder som vidtas behövs för att kompensera för förlorade miljövärden så att syftet med att skydda det berörda området kan ändå tillgodoses.

Alla tre punkterna måste vara uppfyllda och det innebär bl.a. att man måste vidta s.k. kompensatoriska åtgärder (tredje punkten). Dessutom behöver tillståndsmyndigheten få regeringens tillstånd. För att det ska bli möjligt att genomföra 24 kap. 10 a § behöver regeringen få ett utvidgat bemyndigande att meddela föreskrifter, och det föreslås i propositionen åstadkommas genom att man utvidgar 5 kap. 6 § miljöbalken.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare i betänkandet ställt sig bakom regeringens lagförslag. Liksom regeringen uppfattar utskottet att hittillsvarande reglering ger ett fullgott utrymme för tillståndsmyndigheten att vid behov kräva att verksamhetsutövaren lämnar in det underlag som behövs för att säkerställa att samtliga frågor som är relevanta för prövningen är tillräckligt belysta. Utskottet utgår vidare från att regeringen på lämpligt sätt följer upp effekterna av den nya regleringen om och när det bedöms motiverat.

Utskottet ser inget skäl för riksdagen att ta något initiativ med anledning av motion 2025/26:4009 (S) yrkandena 1–3 som därför avstyrks.

Vattenkraftens förutsättningar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att vattenkraft som fanns på plats vid Natura 2000-områdenas införande inte ska påverkas retroaktivt, om förenklingar av omprövningarna, och om inventering av miljöåtgärderna inom omprövningen. Riksdagen avslår även motionsyrkanden om resurser för omprövningarna, om krav på redovisning av påverkan av vattenmiljön och om minimitappning.

Jämför reservation 3 (C) och 4 (MP).

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:4040 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag som säkerställer att vattenkraft som fanns på plats vid Natura 2000-områdenas införande inte ska påverkas retroaktivt. I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag om hur kostnaderna för omprövningar av vattenkraften ska sänkas. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag om hur reglerna för omprövningar av vattenkraften ska förenklas. I yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag om hur antalet ofrivilliga utrivningar ska minimeras. I yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag om hur miljöåtgärderna inom omprövningen av vattenkraften ska inventeras.

I kommittémotion 2025/26:4047 av Emma Nohrén m.fl. (MP) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att riksdagen ska avsätta resurser för att länsstyrelserna ska kunna arbeta systematiskt med uppföljning av att de miljöåtgärder som sätts in verkligen gör nytta. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att införa tydliga krav på kraftbolagen att redovisa påverkan på vattenmiljön lokalt. I yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att utreda minimitappning.

Kompletterande information

Regeringen beslutade den 22 januari 2026 att en särskild utredare ska se över hur de EU-rättsliga kraven på kvaliteten på ytvatten som är en del av eller påverkar vattenmiljön i ett Natura 2000-område kan genomföras på ett mer ändamålsenligt sätt än i dag (dir. 2026:7). Syftet med uppdraget är att säkerställa att en verksamhet som påverkar vattenmiljön inom ett Natura 2000-område prövas mot rätt kravnivå. I direktiven anges bl.a. följande (s. 3–5):

Kvalitetskraven för en vattenförekomst som utgör en del av eller påverkar vattenmiljön i ett Natura 2000-område eller ett annat skyddat område ska ange den kvalitet som vattenmiljön behöver ha för att berörda arter och livsmiljöer ska anses ha en gynnsam bevarandestatus. Vilka specifika

åtgärder som behöver vidtas för att en verksamhet ska utformas och bedrivas på ett sätt som är förenligt med bevarandemålen för ett skyddat område bestäms först när den enskilda verksamheten prövas, till exempel i samband med tillståndsprövning.

För varje Natura 2000-område ska länsstyrelsen fastställa en bevarandeplan som beskriver områdets bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras. Bevarandemålen formuleras utifrån de ekologiska behov som behöver vara tillgodosedda för att de utpekade arterna och naturtyperna ska uppnå eller bibehålla gynnsam bevarandestatus. De länsstyrelser som är vattenmyndigheter behöver göra en bedömning av om bevarandemålen i en bevarandeplan, och de ekologiska behov som följer av bevarandemålen, medför särskilda krav vid fastställandet av en miljö kvalitetsnorm. För att de ekologiska behoven ska kunna beaktas som ett särskilt krav måste de kunna omhändertas av bedömningsgrunderna för de kvalitetsfaktorer som används inom vattenförvaltningen.

Det kan ofta vara svårt att översätta bevarandemålen för enskilda Natura 2000-områden till de bedömningsgrunder som används i vattenförvaltningen. Svårigheten ligger framför allt i att med tillräcklig precision fånga upp de ekologiska behov som behöver vara uppfyllda för att en livsmiljö eller art ska uppnå eller bibehålla gynnsam bevarandestatus. Denna svårighet gör att det finns en risk för att de särskilda kraven blir mer långtgående än vad som är motiverat för att bevarandemålen för ett enskilt Natura 2000-område ska kunna uppnås, vilket i sin tur kan få stora konsekvenser för enskilda verksamhetsutövare.

Arbetet med att integrera bevarandemålen för Natura 2000-områden i miljö kvalitetsnormerna är resurskrävande för länsstyrelserna. En stor del av arbetet handlar om att uppdatera berörda bevarandeplaner så att dessa kan utgöra underlag för beslut om miljö kvalitetsnormer för de vattenförekomster som utgör en del av eller som påverkar vattenmiljöer i Natura 2000-områden.

Parallellt med bestämmelserna om miljö kvalitetsnormer finns i miljöbalken bestämmelser som har till syfte att säkerställa att verksamheter och åtgärder är förenliga med de EU-rättsliga kraven till skydd för Natura 2000-områden.

Mot denna bakgrund bedömer regeringen att det finns behov av att genomföra artikel 4.1 c i ramdirektivet för vatten på ett mer ändamålsenligt sätt än i dag, som inte innebär att bevarandemålen för enskilda Natura 2000-områden genomförs genom miljö kvalitetsnormer och så att det inte ställs mer långtgående krav än vad EU-rätten kräver och därigenom säkerställer att verksamheter prövas mot rätt kravnivå.

Utredaren ska därför:

- analysera ändamålsenligheten i nuvarande regelverk för att uppnå överensstämmelse med mål och normer för skyddade områden i enlighet med artikel 4.1 c i ramdirektivet för vatten
- analysera och ta ställning till hur de EU-rättsliga kraven på kvaliteten på ytvattenförekomster som utgör en del av eller påverkar vattenmiljön i ett Natura 2000-område kan genomföras på ett mer ändamålsenligt sätt än i dag, så att de krav som följer av art- och habitatdirektivet och fågel-direktivet inte utgör en del av miljö kvalitetsnormen och så att det inte ställs mer långtgående krav än vad EU-rätten kräver
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet senast den 30 november 2026.

Tidigare behandling

Utskottet har tidigare avstyrkt motionsyrkanden om minimitappning och om utrivningar av dammar, senast i betänkande 2025/26:CU20. Utskottet hänvisade till gällande regler, vidtagna åtgärder och pågående arbete. Riksdagen följde utskottets förslag.

Utskottets ställningstagande

Arbetet med att uppnå eller bibehålla rätt miljö kvalitet i svenska sjöar och vattendrag är enligt utskottet mycket angeläget. Samtidigt behöver det säkerställas att det inte ställs mer långtgående krav än vad EU-rätten kräver, eftersom det kan få konsekvenser för enskilda verksamhetsutövare. Som framgår ovan har en särskild utredare i uppdrag att se över hur de EU-rättsliga kraven på vattenkvaliteten i dessa områden kan genomföras på ett mer ändamålsenligt sätt. Utskottet anser inte att riksdagen bör föregripa resultatet av den pågående utredningen, och avstyrker därför motion 2025/26:4040 (C) yrkandena 2 och 3.

Utskottet noterar att frågan om den vattenkraft som fanns på plats vid Natura 2000-områdets införande berörs på s. 13 i propositionen. Det framgår att när reglerna om skydd för sådana områden infördes i miljöbalken 2001 bedömdes befintlig elproduktion som huvudregel vara förenlig med de krav som följer av ett Natura 2000-område. Antalet omprövningar när verksamheten riskerar att påverka ett Natura 2000-område så att undantagsmöjligheten behöver tillämpas bör enligt regeringen därmed vara lågt i dessa ärenden. Utskottet delar regeringens bedömning och ser inte skäl för någon åtgärd från riksdagens sida med anledning av motion 2025/26:4040 (C) yrkande 1. Yrkandet bör avslås.

Som framgår ovan har utskottet tidigare behandlat och avstyrkt motionsyrkanden om utrivningar av dammar och om minimitappning. Utskottet har inte ändrat uppfattning i dessa frågor. Motionerna 2025/26:4040 (C) yrkande 4 och 2025/26:4047 (MP) yrkande 4 bör följaktligen avslås.

Utskottet är inte heller berett att föreslå någon åtgärd med anledning av motionerna 2025/26:4040 (C) yrkande 5 och 2025/26:4047 (MP) yrkandena 2 och 3, vilka därmed bör avslås.

Reservationer

1. Regeringens lagförslag, punkt 1 (V, MP)

av Andreas Lennkvist Manriquez (V) och Amanda Palmstierna (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2025/26:3999 av Andreas Lennkvist Manriquez m.fl. (V) och

2025/26:4047 av Emma Nohrén m.fl. (MP) yrkande 1 och

avslår proposition 2025/26:202.

Ställningstagande

Två tredjedelar av Sveriges vattendrag har inte god ekologisk status, och vattenkraftverk och dammar är en stor orsak till detta. Det var därför ett framsteg att det 2020 beslutades att svensk vattenkraft ska förses med moderna miljövillkor enligt den nationella plan för omprövning av vattenkraft som Havs- och vattenmyndigheten, Energimyndigheten och Svenska kraftnät tagit fram. Sverige hade därmed tagit viktiga steg för att vattenkraften skulle få moderna miljövillkor utan påtaglig påverkan på tillgången på vattenkraftsel.

Den nuvarande regeringen har missat viktiga chanser att få ut mer effekt från vattenkraften samtidigt som den aktivt och systematiskt arbetat med att försvaga miljökraven. Regeringen inledde med att helt enkelt pausa omprövningsprocessen i olika omgångar till den 1 juli 2025, vilket även ledde till kritik från EU-kommissionen. Regeringen har systematiskt maximerat alla tillgängliga kryphål för att försvaga miljöskyddet. Prövningsprocesserna stoppades innan de ens hann komma i gång ordentligt. Detta innebär att värdefull tid har gått förlorad för våra strömmande vatten. Det vilar ett tungt ansvar på regeringen när den undergräver en så bred överenskommelse som den nationella planen innebar.

Sommaren 2025 beslutade regeringen om en rad olika förordningsändringar, vilket försämrade möjligheterna att miljöanpassa vattenkraften i hela landet. Med denna proposition tar regeringen ytterligare steg för att göra undantag från art- och habitatdirektivets krav och minimera kraven för att skydda Natura 2000-områden.

Vi är kritiska till både de förordningsändringar som redan har genomförts och de försämrade förutsättningar för miljöanpassning som förslaget i propositionen innebär. Genom dessa förändringar frångår regeringen hela grundtanken med miljöanpassningen av vattenkraften – att göra miljön bättre. Oavsett storlek påverkar vattenkraftverken ekosystemen, och de behöver

därför moderna miljövillkor. Älvar, forsar och bäckar är några av Sveriges artrikaste livsmiljöer och dessa miljöer är nödvändiga för många arter. Det handlar bl.a. om vandrande fisk som ål, öring och lax men också fåglar, insekter och musslor. Nu kommer skyddet av vandrande fiskarter som lax, öring och ål och ekosystemen i sjöar och vattendrag att väga betydligt lättare i arbetet med att ge vattenkraften moderna miljövillkor. Risken är också stor att lokala, unika bestånd av lax och öring slås ut. Vi värnar vattenkraftens betydelse för energiförsörjningen men anser inte att den behöver gynnas ytterligare genom förslag som endast marginellt bidrar till vår nationella energiförsörjning och som påverkar miljön negativt.

Vi delar inte regeringens bedömning att förslagen är förenliga med EU-rätten. Som Naturvårdsverket och flera andra remissinstanser påpekar krävs det nämligen att varje enskilt fall prövas och att det finns tillräckligt underlag för sådan prövning. Vi anser att naturen är grunden för vår framtida välfärd. En politik som värnar fungerande ekosystem och minskar klimatutsläppen gör Sverige starkare, hållbarare och tryggare. Att ensidigt gynna kortsiktiga särintressen ekonomiskt enligt regeringens förslag leder i motsatt riktning.

Mot denna bakgrund bör riksdagen avslå propositionen.

2. Uppföljning och återredovisning av de nya reglerna, punkt 2 (S)

av Joakim Järrebring (S), Leif Nysmed (S), Denis Begic (S), Anna-Belle Strömberg (S) och Markus Kallifatides (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:4009 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkandena 1–3.

Ställningstagande

Vi ställer oss bakom regeringens lagförslag och delar bedömningen att Sverige fullt ut bör kunna använda de undantagsmöjligheter som följer av EU-rätten i samband med vattenkraftens omprövning. Vattenkraften är en central del av Sveriges fossilfria elsystem som bidrar med reglerförmåga, effektbalans och systemstabilitet. Samtidigt har den historiska utbyggnaden haft stora konsekvenser för vattenmiljöer, vandrande fiskbestånd och biologisk mångfald i våra vattendrag. Reformen om moderna miljövillkor syftar till att hantera denna påverkan genom nödvändiga miljöanpassningar samtidigt som vattenkraftens betydelse för elsystemet värnas.

För oss är det centralt att säkerställa en rimlig balans mellan miljönytta och elsystemets behov. Varje undantag bör därför föregås av en individuell proportionalitetsbedömning och bygga på ett tillräckligt beslutsunderlag. Nationell vägledning och metodstöd kan bidra till en mer effektiv och likformig tillämpning. Samtidigt bör riksdagen löpande få en samlad bild av hur undantagsbestämmelserna används och vilka konsekvenser de får för vattenmiljö, biologisk mångfald och elsystemets funktion. De kompensationsåtgärder som aktualiseras vid undantag ska vara effektiva och säkerställa faktisk miljönytta.

Den nationella planeringsramen om högst 1,5 terawattimme årlig produktionspåverkan har varit en grundläggande förutsättning för reformen och bör ligga fast som samlad nationell ram. Samtidigt ersätter denna ram inte den individuella prövning som följer av EU-rätten. Det ska vidare poängteras att genomförandetakten i omprövningen har bromsats under den nuvarande valperioden. Enligt riksdagens utredningstjänst (RUT 2025:1658) har regeringens hantering bidragit till att fördröja processen, vilket riskerar att både skapa osäkerhet för energisystemet och fördröja nödvändiga miljöåtgärder. Den osäkerhet som länge fått råda behöver därför snarast vändas till tydlighet och förutsägbarhet.

Det är regeringens uppgift att vidta nödvändiga åtgärder enligt det vi anför ovan. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

3. Vattenkraftens förutsättningar, punkt 3 (C)

av Alireza Akhondi (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:4040 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkandena 1–5 och
avslår motion

2025/26:4047 av Emma Nohrén m.fl. (MP) yrkandena 2–4.

Ställningstagande

Regeringen har misslyckats när det gäller vattenkraftens miljöprövningar. Det har inte blivit enklare för verksamhetsutövarna som måste avsätta resurser till juridiska tvister i stället för miljöåtgärder. Det finns ingen helhetsbild av vilka miljöåtgärder som är viktigast att prioritera ur ett nationellt perspektiv.

Vattenkraften är grunden i det svenska energisystemet, och dess reglerförmåga är avgörande för att vi ska kunna ha ett konkurrenskraftigt elpris både i dag och i framtiden. Det handlar om att kunna integrera mer av den

billigaste energiproduktionen som sol och vind och därmed klara klimatomställningen utan att elpriserna skenar. Den nuvarande processen för miljöprövningar har dock präglats av stor rättsosäkerhet, orimliga kostnader och ett hot mot såväl storskalig som småskalig elproduktion utan att miljöåtgärderna blivit tillfredsställande.

Förslaget i propositionen är ett litet men otillräckligt steg för att hantera de allvarliga brister som uppstått i samband med omprövningarna av vattenkraftens miljövillkor, men förslaget löser inte problemet. Det grundläggande problemet är att de åtgärder som behöver vidtas inte kommer till stånd på rätt platser, till en rimlig kostnad och med god rättsäkerhet. Det saknas en inventering av var vi får mest miljönytta för pengarna och den spillda energin.

Den ”Svartårunda” som myndigheter tillsammans med intresseorganisationer och verksamhetsägare genomförde visade tydligt på att naturliga vandringshinder, samhällsbehov där vägar anlagts på dammar och prioritering av hotade arter inte tas hänsyn till på ett adekvat sätt. Samtidigt ser vi krav på fria vandringsvägar för arter som gädda och abborre trots att dessa inte är hotade.

Den nuvarande prövningen har blivit en mardröm där miljöåtgärder inte kommer på plats där de behövs som mest och där miljöåtgärder och utrivningar krävs på platser där de har liten effekt på de arter som verkligen behöver nya livsmiljöer. Naturliga vandringshinder måste inventeras, och andra samhällsnyttor som infrastruktur, rekreation, turism och beredskap behöver vägas in när avvägningarna görs. Mer resurser och fokus på tidiga samråd behövs. Dessutom behövs en nationellt sammanhållen prövning från myndighetshåll för att optimera miljönyttan i förhållande till de avsatta energiresurser som får nyttjas.

Stora summor läggs nu på processer i domstolar i stället för på miljöåtgärder, vilket är ett slöseri. Vi riskerar onödigt många utrivningar och minskad energiproduktion som följd. Här behöver regeringen ge tydligare styrning till sina myndigheter och förtydliga regelverken så att processerna effektiviseras och kostnaderna minskas. Det är också välkommet för att frigöra tid för mark- och miljödomstolarna som redan är en flaskhals i tillståndsprocesserna.

Det finns också en rättslig osäkerhet som uppstår när befintliga anläggningar, varav många har funnits i över ett sekel och utgör viktiga kulturmiljöer, ska prövas mot ett regelverk som inte var avsett för dem. Processen blir en omständlig, kostsam och oförutsägbar prövning av hela verksamhetens existensberättigande.

När Natura 2000-reglerna infördes i miljöbalken 2001 var det med den underförstådda premisen att pågående, lagliga verksamheter som vattenkraften var en accepterad del av den miljö som skulle skyddas. Att nu, över två decennier senare, retroaktivt ifrågasätta dessa anläggningars förenlighet med direktiven skapar en ohållbar situation.

Vidare misslyckas regeringen med att reda ut den kostnadsbörda som drabbar småskaliga vattenkraftsägare vid omprövning av vattenkraften. De

belastas med mycket stora utredningskostnader för att kunna påvisa att deras verksamhet är förenlig med art- och habitdirektivet.

Regeringen bör ta fram nya förslag för en rättssäker, kostnadseffektiv prövning med minimala ofrivilliga utrivningar och maximal miljönytta och återkomma till riksdagen. Vidare bör regeringens vidta nödvändiga åtgärder enligt det jag anför ovan.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

4. Vattenkraftens förutsättningar, punkt 3 (MP)

av Amanda Palmstierna (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:4047 av Emma Nohrén m.fl. (MP) yrkandena 2–4 och avslår motion

2025/26:4040 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkandena 1–5.

Ställningstagande

Vi befinner oss i inledningsfasen av miljöprövningarna, men vi vet redan nu att processerna skulle kunna underlättas och förbättras på många sätt. Utvidgade kunskaper om vattenkraftens miljöpåverkan skulle också stödja regeringens uttalade vilja att hitta effektiva miljöåtgärder. Regeringen borde ha lagt fram förslag på åtgärder som bättre tjänar detta syfte, i stället för att undergräva miljöanpassningen genom lagstiftning.

Det finns omfattande brister i uppföljningen av de miljöåtgärder som sätts in, och det behöver säkerställas att de faktiskt får avsedd effekt, vilket inte alltid visat sig vara fallet. Jag anser att regeringen bör avsätta de resurser som behövs för att länsstyrelserna ska kunna arbeta systematiskt med uppföljning av att de miljöåtgärder som sätts in verkligen gör nytta.

Det bör vidare införas tydliga krav på kraftbolagen att redovisa påverkan på vattenmiljön lokalt. I dagsläget är kunskapsbristerna stora, vilket är ett konkret hinder för samverkans- och miljöprövningsprocesserna som helhet. För att uppnå effektiva miljöåtgärder – som regeringen också anger att man vill – borde regeringen i stället för att öppna för omfattande undantag i skyddade områden, underlätta processen med att hitta effektiva lösningar för både elsystemet och vattenmiljön. Därför bör kraftbolagen bli skyldiga att lämna miljörapporter.

Minimitappning lyfts ofta fram som en central åtgärd för att skapa en bättre vattenmiljö. En bred utredning som tittar närmare på frågan har dock aldrig

tillsatts. Som ett första steg borde regeringen tillsätta en utredning som analyserar minimitappning som ett verktyg för miljöanpassning och vilka potentiella effekter det kan få för både elsystemet och miljön.

Det är regeringens uppgift att vidta nödvändiga åtgärder enligt det som anføres ovan. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2025/26:202 Undantag från krav enligt art- och habitatdirektivet vid vattenkraftens omprövning:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i miljöbalken.

Följdmotionerna

2025/26:3999 av Andreas Lennkvist Manriquez m.fl. (V):

Riksdagen avslår proposition 2025/26:202 Undantag från krav enligt art- och habitatdirektivet vid vattenkraftens omprövning.

2025/26:4009 av Joakim Järrebring m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska säkerställa att tillämpningen av undantagsbestämmelserna sker efter individuella proportionalitetsbedömningar och på tillräckliga beslutsunderlag samt återkommande redovisa för riksdagen hur undantagsbestämmelserna tillämpas och vilka konsekvenser det får, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge berörda myndigheter i uppdrag att ta fram nationell vägledning samt metodstöd för tillämpningen av undantagsbestämmelserna och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör följa upp om aktuella kompensationsåtgärder är effektiva och medför faktisk miljönytta och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:4040 av Alireza Akhondi m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag som säkerställer att vattenkraft som fanns på plats vid Natura 2000-områdets införande inte ska påverkas retroaktivt och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om hur kostnaderna för omprövningar av vattenkraften ska sänkas och tillkännager detta för regeringen.

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om hur reglerna för omprövningar av vattenkraften ska förenklas och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om hur antalet ofrivilliga utrivningar ska minimeras och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om hur miljöåtgärderna inom omprövningen av vattenkraften ska inventeras och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:4047 av Emma Nohrén m.fl. (MP):

1. Riksdagen avslår proposition 2025/26:202 Undantag från krav enligt art- och habitatdirektivet vid vattenkraftens omprövning.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avsätta resurser för att länsstyrelserna ska kunna arbeta systematiskt med uppföljning av att de miljöåtgärder som sätts in verkligen gör nytta, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa tydliga krav på kraftbolagen att redovisa påverkan på vattenmiljön lokalt och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda minimitappning och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om miljöbalken

dels att 5 kap. 6 § och 21 kap. 7 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 24 kap. 10 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.6 §²

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från *förbuden* i 4 § *första stycket*. Sådana föreskrifter får endast avse undantag för att tillgodose allmänna intressen av större vikt eller som det annars finns särskilda skäl för.

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från 4 §. Sådana föreskrifter får endast avse undantag för att tillgodose allmänna intressen av större vikt eller som det annars finns särskilda skäl för.

21 kap.7 §³

Om mark- och miljödomstolen finner att en verksamhet eller åtgärd endast kan tillåtas enligt 2 kap. 9 § första stycket eller 10 § eller enligt 7 kap. 29 §, ska mark- och miljödomstolen med eget yttrande överlämna frågan till regeringen för prövning. Detsamma gäller om regeringen ska pröva tillåtligheten enligt 17 kap. 1 § eller om regeringen har förbehållit sig prövningen av tillåtligheten enligt 17 kap. 3 §.

Om mark- och miljödomstolen finner att en verksamhet eller åtgärd endast kan tillåtas enligt 2 kap. 9 § första stycket eller 10 § eller enligt 7 kap. 29 § *eller att det finns förutsättningar att avstå från att besluta om bestämmelser och villkor med stöd av 24 kap. 10 a §*, ska mark- och miljödomstolen med eget yttrande överlämna frågan till regeringen för prövning. Detsamma gäller om regeringen ska pröva tillåtligheten enligt 17 kap. 1 § eller om regeringen har förbehållit sig prövningen av tillåtligheten enligt 17 kap. 3 §.

Om mark- och miljödomstolen finner att ett mål hos domstolen rör även ett annat allmänt intresse av synnerlig vikt än sådant som avses i 1 kap. 1 §, ska domstolen med eget yttrande överlämna målet till regeringen för prövning. Detsamma gäller om Naturvårdsverket eller Havs- och vattenmyndigheten begär att målet av sådan anledning ska överlämnas till regeringen. Är det fråga om en statlig myndighets beslut som rör Försvarsmakten, Fortifikationsverket, Försvarets materielverk

¹ Jfr Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2025/1237 om ändring av rådets direktiv 92/43/EEG vad gäller vargens (*Canis lupus*) skyddsstatus.

² Senaste lydelse 2018:1407.

³ Senaste lydelse 2011:608.

eller Försvarets radioanstalt, ska domstolen alltid med eget yttrande överlämna ärendet till regeringen för prövning.

24 kap.

10 a §

Denna paragraf gäller vid omprövning enligt 10 §, om vattenverksamheten på ett betydande sätt påverkar miljön i ett naturområde som har förtecknats enligt 7 kap. 27 § första stycket 1 eller 2.

Tillståndsmyndigheten får avstå från att besluta om de bestämmelser och villkor som behövs för att verksamheten, ensam eller tillsammans med andra pågående eller planerade verksamheter eller åtgärder, inte ska riskera att skada den livsmiljö eller de livsmiljöer i området som avses att skyddas eller medföra att den art eller de arter som avses att skyddas utsätts för en störning som på ett betydande sätt kan försvåra bevarandet i området av arten eller arterna om

1. det saknas alternativa lösningar,

2. verksamheten måste genomföras av tvingande orsaker som har ett väsentligt allmänintresse, och

3. de åtgärder vidtas som behövs för att kompensera för förlorade miljövärden så att syftet med att skydda det berörda området ändå kan tillgodoses.

Ett beslut enligt andra stycket får fattas endast efter regeringens tillåtelse.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.